

Максименко І.І.,
студентка,
Гуманітарний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Нашинець-Наумова А.Ю., к.ю.н.

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах зростаючих взаємозв'язків і взаємозалежності держав при збереженні багатьох глобальних небезпек і загроз національна безпека стає складовою загальної світової безпеки, зусиль усіх народів у збереженні миру, демократії, гуманізації сучасних відносин.

Важливою змістовною складовою національної безпеки є інформаційна безпека. Із зростанням науково-технічного прогресу буде зростати і важливість питання інформаційної безпеки громадянина, суспільства, держави. Тобто інформація стала чинником, який може призвести до значних технологічних аварій, військових конфліктів та поразок у них, дезорганізувати державне управління, фінансову систему, роботу наукових центрів, і чим вищий рівень інтелектуалізації та інформатизації суспільства, тим потрібнішою стає надійна інформаційна безпека, оскільки реалізація інтересів, людей та держав все більше здійснюється за допомогою інформатизації [1]. Враховуючи той факт, що під впливом інформаційних атак може цілеспрямовано змінюватися кругозір та мораль як окремих осіб, так і суспільства в цілому, нав'язуються чужі інтереси, мотиви, спосіб життя, на перший план впливає аналіз сутності та форм проявів сучасних методів скритого агресивного впливу, вияву дій, що мають цілеспрямований агресивний характер і які протирічать інтересам національної безпеки, вироблення механізмів протидії їм у всіх напрямках.

Отже, інформаційна безпека суспільства, держави характеризується ступенем їх захищеності, та, як наслідок, стійкістю головних сфер життєдіяльності у відношенні до небезпечних інформаційних впливів. Інформаційна безпека визначається здатністю нейтралізувати такі впливи. Загальноприйнятим є таке визначення інформаційної безпеки, як стан захищеності життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави в інформаційній сфері.

Розрізняють внутрішні та зовнішні джерела інформаційної безпеки.

Під внутрішніми джерелами розуміють відсутність історичного, політичного та соціального досвіду життя у правовій державі, що торкається процесу практичної реалізації конституційних прав та свобод громадян, в тому числі в інформаційній сфері. Е. Макаренко та В. Кирик вважають внутрішнім джерелом інформаційної безпеки посилення організованої злочинності та збільшення кількості комп'ютерних злочинів, зниження рівня освіченості громадян, що суттєво ускладнює підготовку трудових ресурсів для використання новітніх технологій, в тому числі інформаційних. Недостатня координація діяльності вищого державного керівництва, органів влади та військових формувань в реалізації єдиної державної політики забезпечення національної безпеки теж можна вважати таким джерелом. До цього слід додати і відставання України від розвинутих країн за рівнем інформатизації органів державної влади, юридично-фінансової сфери, промисловості та побуту громадян [2].

До зовнішніх джерел належать діяльність іноземних політичних, військових, економічних та розвідувальних структур в інформаційній сфері; політика домінування деяких країн в інформаційній сфері; діяльність міжнародних терористичних груп; розробка концепцій інформаційних війн будь-якими структурами; культурна експансія у відношенні до конкретної країни.

З урахуванням майбутнього розвитку інформатизації, проникнення інформаційних технологій у найважливіші сфери життя суспільства необхідно передбачити перехід від принципу забезпечення безпеки інформації до принципу інформаційної безпеки. Розгляд інформаційної безпеки з позицій системного підходу дозволяє побачити відмінність наукового розуміння цієї проблеми від повсякденного. В повсякденному житті інформаційна безпека розуміється лише як необхідність боротьби з відтоком закритої (таємної) інформації, а також з розповсюдженням хибної та ворожої інформації. Осмислення нових інформаційних безпек у суспільстві ще тільки починається.

Комісія з питань національної безпеки визначила такі потенційні загрози в інформаційній сфері: незбалансованість державної політики та відсутність необхідної інфраструктури в інформаційній сфері; повільне входження України до світового інформаційного ринку, відсутність у міжнародного співтовариства об'єктивного уявлення про Україну; інформаційна експансія з боку інших країн; відтік інформації, що містить державну таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави [3].

Особливо складна сьогодні проблема завчасного створення засобів, необхідних для інформаційного протиборства, або, якщо користуватися американською термінологією, – "інформаційної війни".

Література

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996. – №30. – Ст. 17.

2. Про внесення змін до Закону України "Про інформацію" : Закон України від 13.01.11 р. 2938-VI // Голос України. – 2011. – № 24.

3. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48.

УДК 342.733 (043.2)

Манукян А.Ж.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Юринець Ю.Л., к.ю.н.

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В АНГЛІЇ

Юридична освіта в Англії, перш за все, розвивалася автономним шляхом. Важливу роль у формуванні традиції юридичної освіти в Англії відіграв специфічний характер канонічного права [1, с. 113].

Перші юридичні школи існували на території Англії ще в часи, коли майже вся вона входила до складу Римської імперії і Лондон із мікроскопічного поселення перетворився на центр ремесла і торгівлі. Надалі система юридичної освіти спочатку обслуговувала керівну адміністрацію країни, а з середньовіччя розвивалася паралельно з економікою, задовольняючи її потреби.

В історії становлення і розвитку юридичної освіти в Англії виділяють кілька основних етапів:

I етап. Пов'язаний із завоюванням Англії нормандцями у 1066 р. Так були закладені передумови для подальшого утвердження нормандського панування на британських островах. З цього часу починається період становлення і розвитку загального права, яке тоді діяло по усій країні. Загальне право було створено королівськими судами. Ті, хто хотів отримати

юридичну освіту, навчалися в закладах, створених здебільшого при духовних установах або в світських університетах. Коло предметів, що вивчали майбутні юристи, було доволі широким. Важливе місце приділялося релігії як такій дисципліні, що має безпосередній зв'язок із мораллю, а отже і правом. Також вивчалася філософія, риторика, етика, естетика, ази математичних наук, правопис, щось подібне до сучасного діловодства, медицина.

Починаючи з XIV ст. виник суто англійський феномен юриспруденції – право справедливості.

II етап. Пов'язаний з формуванням права як централізованого і загальнонаціонального, норми якого склалися в практиці королівських суддів. Другий етап охопив XIV – середину XIX ст. На початку XVII ст. ті, хто обрав для себе юридичну професію, оволодіваючи професійними знаннями використовували накопичений досвід – права справедливості.

З середини XIX ст. починається новий етап в розвитку англійського загального права, який продовжується і понині. Він пов'язаний з правовими реформами, радикальною модернізацією правової освіти.

З кінця XIX ст. у Англії працювали технічні коледжі, де викладали право, але їхні дипломи вважалися нижчими від академічного стандарту університетів. Лише з 1956 р., зі створенням Національної ради з присудження академічних звань, дипломи закладів технічного сектора вищої освіти підняли до рівня бакалаврських.

Також і обдаровані діти з малозабезпечених родин дістали можливість продовжувати навчання і опановувати юридичний фах завдяки грантам, які видають для цього місцеві органи влади, університети та фонди.

Загалом слід констатувати, що система юридичної освіти в Англії має давні традиції. Дбаючи про те, щоб вища юридична освіта стала доступнішою, держава стала приділяти більше уваги навчанню у вищих навчальних закладах людей зрілого віку, представників етнічних меншин та інших груп населення, які раніше не мали можливості здобути вищу юридичну освіту.

Крім того, у 20-30 роки XX століття з'являється специфічна форма надання правової допомоги малозабезпеченому населенню, а для студентів юридичних факультетів – джерело практики і безцінного досвіду. В цей час в Англії вперше з'являється термін "клінічна юридична освіта". Ще з давніх часів у Англії з'явилася ідея введення на юридичних факультетах вищих навчальних закладів практичного курсу, який би